

Kommunstyrelsen

§ 202

KS 384/2022-041

Kommunal borgen, Arboga Vatten och Avlopp AB**Kommunstyrelsens beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunen ingår borgen för år 2023 för Arboga Vatten och Avlopp AB, så som för egen skuld upp till ett högsta lånebelopp om 20 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader. Detta innebär att det totala högsta beloppet avseende borgensåtagandet uppgår till 228 miljoner kronor per den 31 december 2023.
2. Kommunen tar ut en avgift på 10 000 kronor för år 2023 av Arboga Vatten och Avlopp AB som täcker administrationen för att hantera upplåningen.

Sammanfattning

För att hantera kommunkoncernens ekonomi effektivt, ska kommunen på det sätt och inom de ramar som kommunfullmäktige beslutar, samordna de finansiella frågorna inom koncernen. Samordningen regleras i finanspolicyn som gäller från och med 1 april 2020 och gäller för kommunen och dess majoritetsägda bolagen. En samordning av de finansiella aktiviteterna ska alltid eftersträvas för att dra nytta av befintlig likviditet och olika kompetenser inom kommunen. För att undvika att bolagen inte får göra avdrag för räntekostnader till kommunen upplånar bolagen direkt från kreditinstitutet och inte via kommunen. När bolagen lånar krävs kommunal borgen av banker och kreditmarknadsbolag för att bevilja lånen till bolagen.

När en kommun ställer ut lån till ett koncernbolag krävs ett räntepåslag. Om koncernbolaget lånar själva och kommunen tecknar ett borgensåtagande för lånet krävs också att kommunen ska ersättas för detta i form av en borgensavgift. Att det behövs en borgensavgift eller ett räntepåslag utöver den faktiska upplåningskostnaden beror på EU-lagstiftning avseende statsstöd. Det är inte tillåtet att ge offentligt ägda företag en konkurrensfördel genom att subventionera deras finansiering. Bolagens villkor för finansieringen ska vara

Kommunstyrelsen

marknadsmässig och motsvara den bolagen skulle erhålla om de hade varit ett fristående bolag. Vid sidan av EU-lagstiftning måste också Skatteverkets regler för internprissättning tas i beaktande. Räntepåslaget eller borgensavgiften får varken vara för hög eller för låg då det skulle kunna ses som skatteplanering och överföring av vinstmedel. Internprissättningen av lån samt beräkning av borgensavgift måste alltså ske på marknadsmässiga grunder.

I dagsläget har de kommunala bolagen antingen lånat direkt från kommunen eller från Kommuninvest i eget namn och kommunen tecknar borgen för dessa lån. Genom denna struktur åtnjuter bolagen attraktivare upplåningsräntor jämfört med om det skulle låna helt på egna meriter. Fr o m 2022 differentierar kommunen borgensavgiften mellan bolagen. Till detta betalar även bolagen en ränta på upptagna lån.

Kommunen har anlitat företaget Söderberg & Partners, som fått i uppdrag att analysera kommunkoncernens nivåer avseende borgensavgifter samt ta fram marknadsmässiga nivåer. Deras modell för beräkning av borgensavgift tar sin utgångspunkt från publikt tillgängliga marknadsdata vilket sedan justeras individuellt per bolag baserat på dess finansiella status. Genom att basera borgensavgiften på marknadsdata vinns ett antal fördelar. Tillgången till aktuella data där nivåerna uppdateras är i princip konstant, samtidigt som data från marknaden är objektiva och neutrala. Modellen ger också en automatisk följsamhet mot förändrade förutsättningar på kapital- och kreditmarknaden. Det i kombination med en individuell justering av nivåerna baserat på respektive bolags aktuella finansiella status samt aktuell kapitalbindning, ger en vederhäftig modell för att fastställa borgensavgifterna. Resultatet av analysen visar att nivåerna skiljer sig förhållandevis mycket mellan bolagen vilket visar på nödvändigheten av individuellt satta nivåer. Mot bakgrund av hur räntenoteringarna sett ut över tid, och hur de har förändrats, visar det tydligt hur viktigt det är att använda en modell som kontinuerlig speglar aktuella marknadsförutsättningar.

För Arbogabostäder AB, Arboga Kommunalteknik AB och Rådhuset i Arboga AB har beräknats kapitalbindning utifrån

Kommunstyrelsen

kommunkoncerns portfölj och utlåning från Kommuninvest. För Kommunfastigheter i Arboga AB har utgångspunkten varit bolagets skuldportfölj hos Kommuninvest. Kapitalbindningen är beräknad enligt underlag från kommunen per 2022-08-31. Utifrån dessa förutsättningar har nedan borgensavgifter beräknats.

Vad gäller borgensavgift avseende verksamheten Vatten och Avlopp betraktas inte det som en "nödvändig kostnad" samt att de inte verkar på en konkurrensutsatt marknad och kommunen väljer därför att inte ta ut en avgift. Däremot har kommunen rätt att ta ut en avgift som täcker administrationen för att hantera upplåningen inom VA.

Under år 2020 löste Arboga Vatten och Avlopp AB skulden till Arboga kommun och tog upp motsvarande lån på kreditmarknaden. Dessutom har bolaget lånat ytterligare vilket innebär att låneskulden är 208,0 miljoner kronor. Bolaget har ett ytterligare behov av kapital till investeringar under år 2023 uppgående till 20,0 miljoner kronor. Förslag till beslut innebär att det högsta beloppet för kommunens borgensåtagande per den 31 december 2023 till Arboga Vatten och Avlopp AB uppgår till 228 miljoner kronor.

Skickas till:
Kommunfullmäktige
Akten